

De Ieren zijn meer dan verontwaardigd over de nieuwe armoede die hun regering, de EU en het IMF hen opdringen. "Gekrenkte trots" lazzen we hier en daar. Nee, diepe verontwaardiging omdat de voornaamste schuldigen van de crisis vrijuit gaan en dan nog met een aanzienlijke buit. De Ieren voelen zich inderdaad erg vernederd, maar niet alleen door buitenaf, maar door hun eigen leiders en ondernemers van wie nu duidelijk wordt wat ze waren: een bende hebzuchtige gewetenloze plundersaars.

Hebben "de" Ieren jarenlang boven hun stand geleefd en moeten ze daar nu voor boeten in het zog van de financiële crisis die in Wall Street begon met het faillissement van Lehman Brothers? Dit is het beeld dat sommige media ophangen. Achter dat beeld gaat een andere werkelijkheid schuil. De Ierse banken zijn niet overkop gegaan in het zog van Lehman Brothers, maar op eigen kracht.

Opeenvolgende regeringen, zowel die van Fine Gael met Labour als die van Fianna Fail hebben een systeem helpen opbouwen waarin vastgoedspeculanten en bankiers op kosten van de gemeenschap ontzaglijke fortuinen vergaarden. De Ierse politiek wordt al sinds de onafhankelijkheid in 1921 beheerst door twee partijen, Fianna Fail en Fine Gael, beide conservatieve partijen met de eerste iets nationalistischer – ze heeft haar wortels in de strijd tegen het Brits kolonialisme - dan de andere. Maar beide even medeplichtig aan wat nu gebeurt. En beide evenzeer aangetast door corruptie, zoals uit talrijke schandalen is gebleken. Riant

De drie grote Ierse banken – Bank of Ireland, Allied Irish Banks en Anglo Irish Bank zagen het geld in de jaren 1990 toestromen. Met zijn bijzonder lage concurrentieële vennootschapsbelasting van 12,5% en zijn lage lonen trok Ierland veel buitenlandse investeerders aan, ook al omdat er een bijzonder gunstige situatie was voor de 'hedge funds', de speculatiefondsen.

De drie banken werden toen geleid door een generatie van megalomane bankiers die, net als hun IJslandse collega's, vonden dat Ierland veel te klein was voor hun ambities en dat de 'sky the limit' was. Zij openden bijzonder luxueuze filialen de wereld rond en legden elk jaar schitterende balansen voor en keerden de aandeelhouders grote dividenden uit. De winsten kwamen grotendeels van de enorme kredieten die ze hun vrienden de bouwspeculanten toekenden en van de gulle kredieten die particulieren zonder voorwaarden konden krijgen. Zelf keerden ze zich natuurlijk riante bonussen uit en kochten op rekening van de banken vakantieverblijven, jachten, sportwagens...

De regeerders, wie dan ook, frequenteerden bankiers, bouwheren en hoge ambtenaren in de golfclubs, op de paardenrenbanen, in exclusieve clubs, het leek een eindeloos feest waar de andere Ieren met hun gestegen welvaart maar konden van meegenieten. De regeringen verleenden allerlei fiscale voordelen aan de bouwspeculanten – dat was onder meer onder impuls van de vroegere minister van Financiën, de huidige premier Brian Cowen.

De bankiers konden rekenen op hun minister van Financiën, Brian Lenihan (die aandrang op het

"reddingsplan") om in 2008 staatswaarborg te verlenen aan allen bankdeposito's, ook aan de beleggingen in speculatieve fondsen waarvan toen al bleek dat het waardeloze papieren waren. Het bedrag was torenhoog, maar al de zogenaamde experts van die grote internationale instellingen, zagen niets! Bij de EU-commissie was de post Interne Markt tot vorig jaar in handen van de Ier Charlie McCreevy, een voorstander van een minimum aan regels voor het financieewezen. Buit is veilig

Ondanks de criminele plunderingen waaraan ze zich schuldig maakten, zit geen enkel van die bankiers of bouwspeculanten in de gevangenis. Integendeel, verscheidene hebben met het grootste gemak het land verlaten om elders van hun buit te gaan genieten. Anderen hebben de buit van hun roof, voor zover in Ierland, op naam van hun vrouw of een ander familielid gezet. Van politiek, justitie, politie hebben ze niets te vrezen.

Bij de EU in Brussel en bij het IMF zijn ze alleen beducht voor de reacties van de Ierse bevolking. Ze hopen dat die murw is geslagen en gelaten reageert. Hopelijk is dat een verkeerde gok en slagen de Ieren erin de schuldborg van die crisis voor de gevolgen ervan te doen betalen. Van Fianna Fail of Fine Gael hebben ze op dat vlak niets te verwachten, als de verkiezingen alleen maar een aflossing van de wacht zouden zijn, worden ze een maat voor niets. Als het van de EU afhangt moeten de Ieren best een "nationale alliantie" sluiten. Moeilijk zou dat niet mogen zijn, die twee partijen zijn aan elkaar gewaagd als het erop aan komt de schuldborg te beschermen en het gros van de bevolking ervoor te doen opdraaien.

Veel illusies maken de Ieren zich niet. Ze weten uit ervaring, namelijk de referendums over Europa, hoe weinig hun en de Europese leiders zich gelegen laten aan hun oordeel. Als ze "slecht" stemmen, moeten ze dat maar overdoen tot wanneer ze het "goed" doen.

Dit artikel is eerder gepubliceerd in www.uitpers.be